

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-03523-014
Otsuse kuupäev	16. juuni 2022
Komisjoni koosseis	Esimees Alar Urm, liikmed Jüri Aava, Veiko Kopamees
Tarbija	
Kaupleja	AB "Lietuvos draudimas" Eesti filiaal, 12831829
Tarbija nõue	Täiendav kindlustushüvitis summas 1000 eurot.
Asja läbivaatamise aeg	31. mai 2022

Resolutsioon:

- 1) Avaldus rahuldada. Kauplejal tuleb tarbijale täiendavalt hüvitada 1000 eurot.
- 2) Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbijal on Kauplejaga sõlmitud kodukindlustusleping.

14.02.2022 edastas tarbija teate kahjujuhtumist. Vaidlust selles, et kindlustusjuhtum on toimunud, ei ole. Vaidlus on hüvitise suurus.

Tarbijale tekkis kahju kokku summas 6 989,16 eurot ning eritingimuse järgi kuulub sellise kahjujuhtumi puhul hüvitamisele kuni 3 000 eurot. Kaupleja arvestas hüvitamisele kuuluvast kahjust (3000.-) maha 1 000 eurot ning kandis avaldaja kontole 2 000 eurot, põhjendusel, et eritingimuste punktis 7 ei ole omavastutuse osas erisust sätestatud.

Tarbija leiab, et tema kanda peaks olema omavastutus 1000 eurot + hüvitus limiidist 3000 eurot ülejääv summa 2989,16 eurot, mis teeb kokku 3989,16 eurot.

Tarbija leiab, et lepingutingimused on eksitavad.

Ta toob välja, et näiteks eritingimuste punktis 1 ja 4 on selgesõnaliselt täpsustatud rakendatav omavastutuse määr. Eritingimuste punktides 5 ja 7 omavastutuse rakendamist täpsustatud ei ole ning puudub ka viide omavastutuse rakendamisele vastavalt kodukindlustuse üldtingimustele. Seega on üheselt selge, et eritingimuste punktides 5 ja 7 omavastutust ei rakendata.

Poliisis on kirjas, et vastuolude korral:

Kui kindlustuslepingu dokumentides leidub vastuolusid, lähtutakse tõlgendamisel järgmiste dokumentide tähtsuse järjekorrast, kus eelnev dokument on järgneva ees ülimalik: eritingimused – poliis – kodukindlustuse tingimused – kindlustuslepingute üldtingimused.

Kaupleja oma vastuses tugineb aga kolmandale õiguslikule dokumendile, ehk siis kodukindlustuse tingimustele, mis ei ole õiguslikult pädev."

Tarbija leiab, et eritingimuste punktis 7 on selges eesti keeles kirjas, et hüvitamise kuulub kuni 3000 eurot. Samuti ei ole eritingimuste punktis 7 täpsustatud omavastutuse rakendamist, nagu on seda selgelt tehtud eritingimuste punktides 1 ja 4. Seega punktis 7 omavastutust ei rakendata, kuna seda ei ole märgitud ning puudub ka selge viide kodukindlustuse tingimustele

omavastutuse rakendamiseks. Usun, et iga kindlustusvõtja soovib, et hüvitamisele kuuluvad summad ning põhimõtted on poliisil üheselt kirjas ning kindlustajal puuduks võimalus manipuleerida ning taganeda võetud kohustustest.

Kaupleja seisukoht:

Nagu ka avaldaja poliisil näha, siis on võimalik, et eritingimusega lepitakse kokku mingi juhtumi puhul üldisest erinev omavastutuse summa. Samas ei tähenda summa osas erisuse kehtestamine seda, et omavastutuse mahaarvamine toimub kuidagi teisiti, kui tingimuste punktis 13.1. sätestatud. Kui mõne kindlustusjuhtumi puhul erandlikult ei arvestata omavastutuse osa maha, siis on see vastavas eritingimuses või muus lepingu tingimuses välja toodud.

Kodukindlustuse tingimuste punkt 6.16. välistab kindlustusandja hüvitamiskohustuse vee või lume (sh lume- ja jääsulamisvee) sissetungimisel läbi hoone konstruktsioonide.

Kindlustusandja on seisukohal, et poliisile kantud eritingimusega on sätestatud üksnes kodukindlustuse tingimuste K100/2017 punktis 6.16. toodud välistuse mitte kohaldamises ning hüvitatava kahju summas. Kõnealuse eritingimusega ei ole kokku lepitud, et kahju hüvitamisel esineb mingeid erisusi seoses omavastutusega. Seetõttu kuulub ka selle eritingimuse alusel kahju hüvitamisel kohaldamisele poliisile märgitud omavastutus ning see arvestatakse hüvitatavast kahjust maha vastavalt kodukindlustuse tingimuste punktis 13.1. toodud reeglitele.

Komisjoni põhjendus:

Kindlustuslepingu (edasised viited kindlustuslepingu tüüptingimuste punktidele) p. 7.1. kohaselt on kindlustussumma sätestatud järgmiselt: Kindlustussumma on suurim väljamakstav summa ühe kindlustusjuhtumi kohta.

Omavastutus on kindlustuslepingu p 13.1. kohaselt sätestatud järgmiselt:

Omavastutus on kindlustuslepingus määratud ja kindlustusvõtja kanda jääv osa hüvitamisele kuuluvast kahjust iga kindlustusjuhtumi korral. Omavastutuse summa kannab alati kindlustusvõtja ja kindlustusandja seda ei hüvita. Omavastutus arvestatakse hüvitamisele kuuluvast kahjust maha viimasena.

Kindlustuslepingu p 12.1. kohaselt: Kindlustushüvitis on rahasumma, mis makstakse välja kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud varalise kahju ja kindlustuslepingus kokkulepitud kulude hüvitamiseks.

Kindlustuslepingu p 12.2. kohaselt on kindlustushüvitise suurus ühe kindlustusjuhtumi kohta piiratud kindlustussummaga.

Hüvitamisele kuuluv kahju on lepingu p 3.1. tulenevalt kahju, mis tekib kindlustusjuhtumi tagajärjel. Vastavalt lepingu p 14 arvestatakse kindlustushüvitise arvestamisel esmalt kindlustusväärtuse kohta sätestatud, seejärel taastamiskulude mõistlikku suurust, seejärel arvestatakse alakindlustust ja ehitise kulumit.

Kindlustussumma on hüvitamise piir, see ei muuda kindlustusjuhtumi tõttu tekkinud kahju suurust. Seega, kui kahju, mis tekkis, on näiteks 10000 eurot ja eelmises punktis viidatud vähendamise alused puuduvad, vähendatakse seda omavastutuse võrra, näiteks 1000 eurot ja

kindlustussumma rakendamise tulemusena, kui see on 3000 eurot, kuulub hüvitamisele 3000 eurot.

Kindlustustingimuste p 13.1. sätestatud viimane lause "Omavastutus arvestatakse hüvitamisele kuuluvast kahjust maha viimasena." ei ole tõlgendatav ega rakendatav viisil, et omavastutuse võrra väheneb kindlustussumma täiendavalt .

Hüvitatav kahju on see kahju, mis tekkis kindlustusjuhtumi tulemusel. Hüvitatavat kahju vähendatakse vastavalt lepingule. Kindlustussumma ei vähenda hüvitatavat kahju vaid see on hüvitamise piirmäär. Omavastutus on kindlustusteooria kohaselt summa, mille ulatuses kindlustusvõtja ise peab tekkinud kahju kandma. Selle eesmärk on, et kindlustusjuhtumi tõttu tekkinud kahju oleks siiski osaliselt ka kindlustusvõtja kanda, vähendamaks kindlustusvõtja huvi kaotust kindlustusjuhtumi mittetoimumise vastu.

Kindlustusandja ei saa vähendada omavastutuse võrra kindlustushüvitist, sest kindlustushüvitis on sisult sünonüüm VÕS § 422 lg 1 sätestatud kindlustusandja täitmise kohustusele. Omavastutuse võrra tuleb vähendada tekkinud kogukahju või siis kindlustuslepingu alusel hüvitatavat kogukahju.

Mõiste "hüvitatav kahju" tuleb vaidlusaluse lepingu kohaselt sisustada kui kahju, mis vastavalt kindlustuslepingule tuleb kindlustusjuhtumi toimumise järel hüvitada. Hüvitatava kahju all ei saa mõista seda summat, mis realselt välja makstakse vaid kogukahjuna, mille suhtes tehakse lepingu kohased korrektsioonid..

Kui omavastutust rakendada pärast kindlustussumma rakendamist tekib olukord, kus ühelgi juhul ei maksta välja kindlustussummat vaid alati sellest omavastutuse võrra väiksem summa. Selline tüüptingimuste sätestamine või tõlgendamine oleks lubamatu arvestades VÕS §§ 426, 423, see oleks vastuolus hea kindlustustavaga (VÕS § 25) ning ka VÕS § 29 lg 4 ja VÕS § 39 lg 1.

Komisjoni liikme Jüri Aava eriarvamus:

Omavastutus on kahju osa, mis jääb kindlustusvõtja kanda. Kindlustusvõtjal on õigus valida omavastutuse suurus, mida suurem omavastutus, seda väiksem on kindlustusmakse. Omavastutus võetakse maha hüvitavalt kahjult, mitte tegelikult toimunud kahjult. Kindlustussumma määrab samuti kindlustusvõtja. Kui ta soovib alakindlustust, siis on see tema teadlik risk. Kui kahju suurus ületab kindlustussummat, siis hüvitatakse kindlustussumma miinus omavastutus. Lepinguga võib kokku leppida omavastutuse kohaldamata jätmises, sellisel juhul on maksimaalseks hüvitise suuruseks kindlustussumma.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Alar Urm

/allkirjastatud digitaalselt/

Veiko Kopamees

/allkirjastatud digitaalselt/

Jüri Aava

/allkirjastatud digitaalselt/

